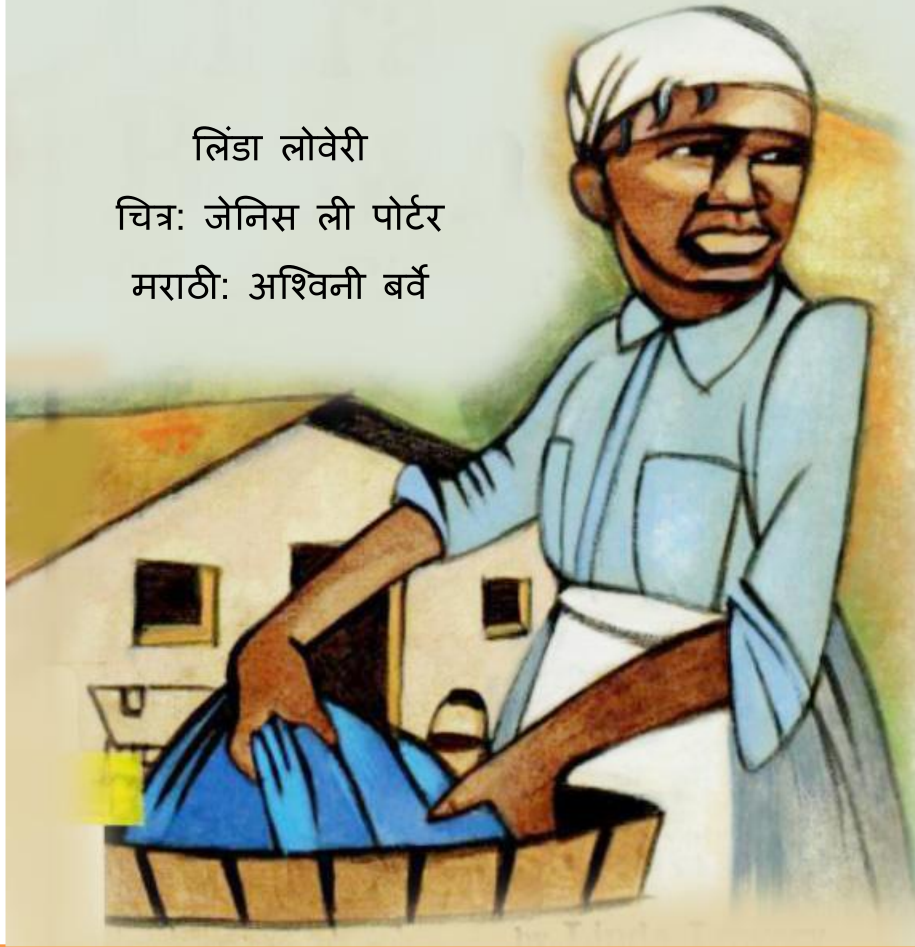
# क्लारा ब्राउन अंटी

## अधिकृत पायनियर

लिंडा लोवेरी

चित्र: जेनिस ली पोर्टर

मराठी: अश्विनी बर्वे



## सेंट लुईस, मिसूरी
## १८५९

क्लारा ब्राऊन सुक्या माशांच्या ड्रमच्या बाजूने पुढे गेल्या.

त्या कापसाच्या गठ्ठ्यांजवळून गेल्या.

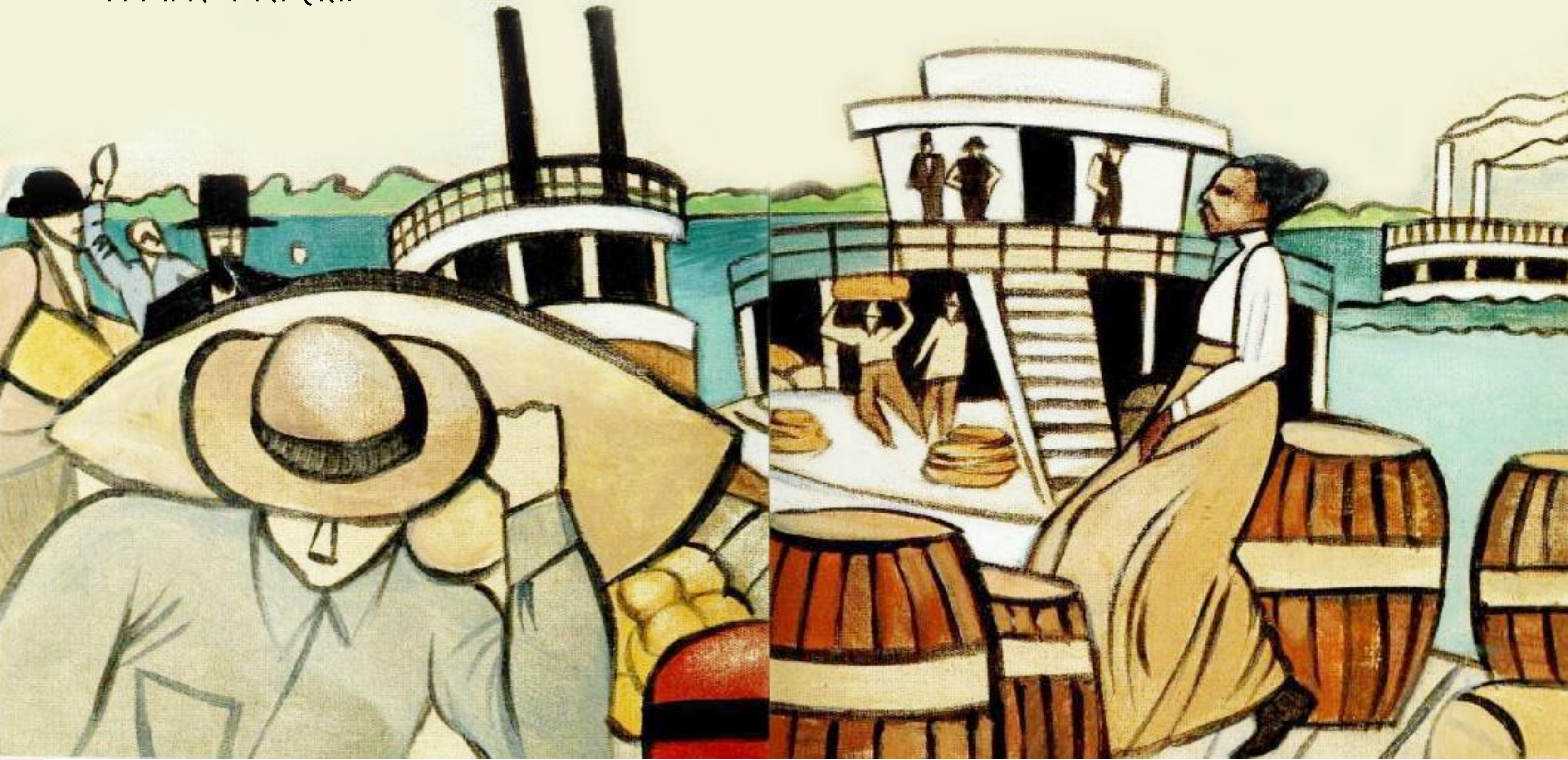
सर्वत्र लोक बोटींमधून पोती आणि पेट्या उतरवून धक्क्यावर फेकत होते.

त्यांनी आपले सर्व सामान मिसिसिपी नदीमार्गे सेंट लुईसपर्यंत आणले.

लवकरच ते आपले सामान झाकलेल्या गाड्यांमध्ये भरतील आणि पश्चिमेकडे निघतील.

रॉकी पर्वतरांगांमध्ये सोन्याचा शोध लागल्याच्या बातम्या पसरत होत्या.

प्रत्येकाला श्रीमंत होण्याची आशा होती.



क्लारा अनोळखी लोकांच्या एका गटाजवळ गेल्या.

त्यांनी  विचारले की ते कोलोरॅडोला जाणार आहेत का?

एक धिप्पाड, सोनेरी केसांचा माणूस मागे वळला.

त्याने क्लाराला विचारले की ‘एक स्त्री धक्क्यावर काय करते आहे?’ .

आणि तीही एक कृष्णवर्णीय स्त्री ?

त्याने त्या स्त्रीकडे वरपासून खालपर्यंत पाहिले.

मग त्याने  क्लाराला सांगितले की ती मिसूरी सोडून जाऊ शकत नाही.

कारण क्लारा गुलाम होती.

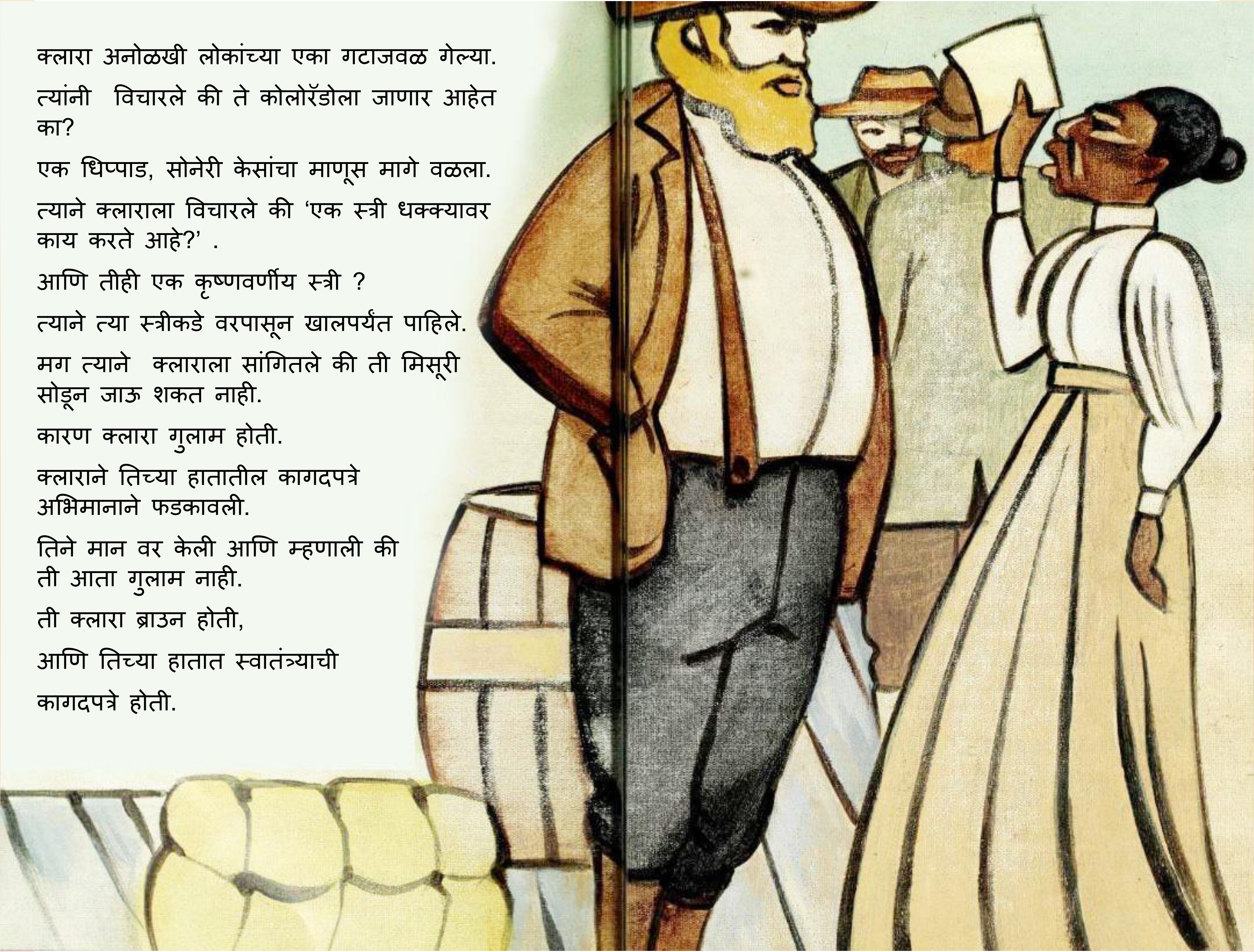
क्लाराने तिच्या हातातील कागदपत्रे अभिमानाने फडकावली.

तिने मान वर केली आणि म्हणाली की ती आता गुलाम नाही.

ती क्लारा ब्राउन होती,

आणि तिच्या हातात स्वातंत्र्याची

कागदपत्रे होती.



सगळे क्लाराकडे एकटक पाहत होते.

१८५९ मध्ये अनेक गुलामांना मुक्त करण्यात आले नाही

पण जेव्हा क्लाराच्या शेवटच्या मालकाचा मृत्यू झाला, तेव्हा क्लाराने पैसे देऊन स्वतःची सुटका करून घेतली.

त्यासाठी त्याला खूप पैसे द्यावे लागले आणि खूप कामही करावे लागले.

पण ५७ वर्षांची क्लारा आता एक स्वतंत्र स्त्री होती

क्लाराने लोकांना सांगितले की तिच्याकडे आता कोलोरॅडोला जाण्यासाठी पैसे नाहीत.

पण ती वाटेत त्यांच्यासाठी काम करेल.

त्या माणसांकडे पाहून असे वाटत होते की, ते श्रीमंत होण्याची स्वप्ने पाहण्यात खूप मग्न होते.

तिथे त्यांचे जेवण कोण बनवणार ?

त्यांचे कपडे कोण धुणार?

क्लारा म्हणाली की ती त्यांच्यासाठी जेवण बनवेल आणि त्यांचे कपडे धुवेल.

हे ऐकून त्यांच्या चेहऱ्यावर हास्य उमटले.



त्यानंतर गटाचा प्रमुख क्लाराच्या दिशेने गेला.

"माझं नाव कर्नल वॅड्सवर्थ आहे," तो म्हणाला.

त्याच क्षणी क्लारा ब्राऊनला कळले की तीसुद्धा पश्चिमेला जाणार आहे.

क्लारा तिचे कपडे धुण्याचे टब आणि बॉयलर पॅक करण्यासाठी घरी गेली.

तिची जिवलग मैत्रीण, बेकी जॉन्सनने तिला मदत केली.

बेकी क्लारासाठी खूप उत्सुक होती

सोन्याच्या शोधात पश्चिमेकडे जाऊन खाणकामगार श्रीमंत होत होते.

क्लारा सुद्धा तिथे जाऊन श्रीमंत होईल का?

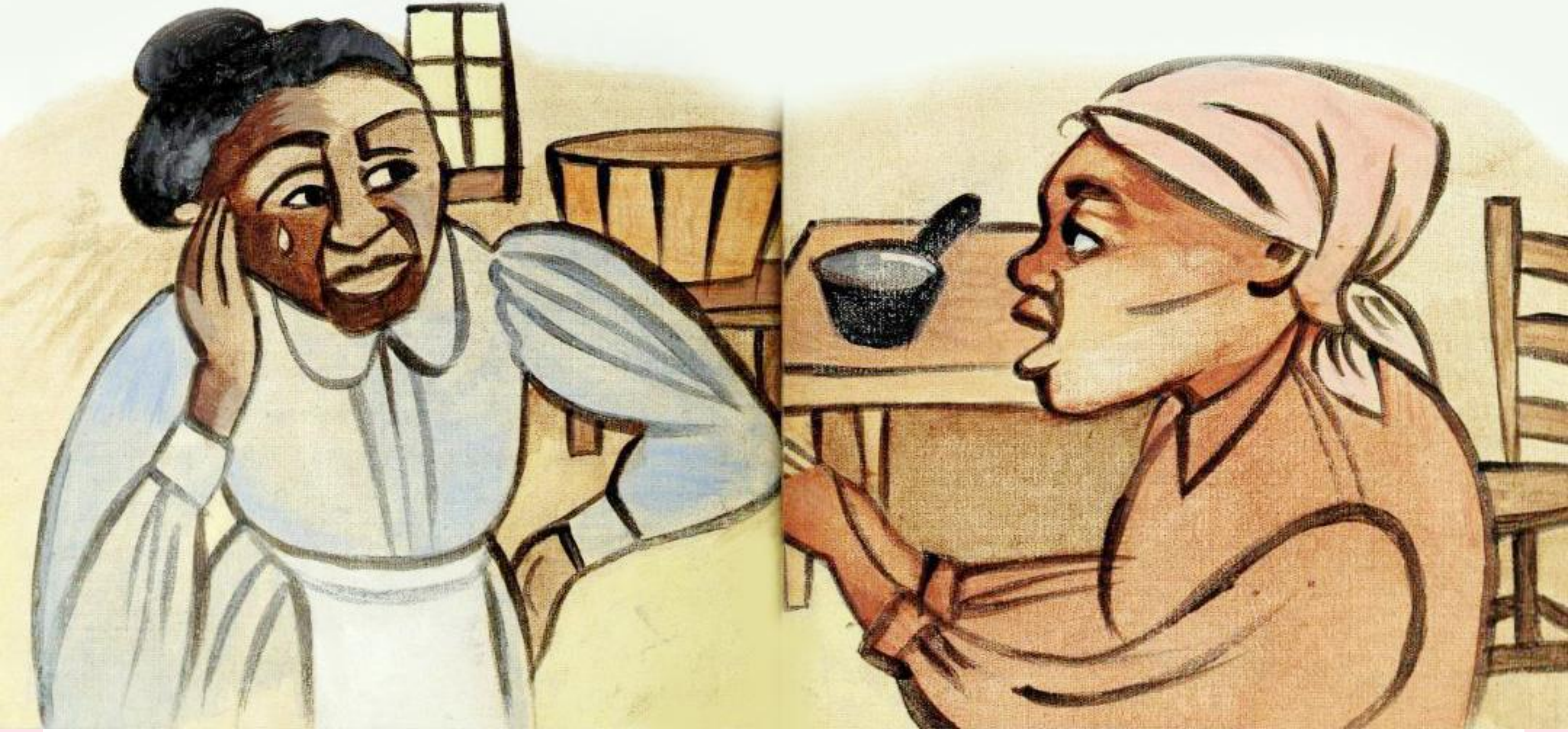
क्लाराच्या डोळ्यांत अचानक पाणी आले.

तो श्रीमंत झाला तर छान होईल.

पण ती खरंतर दुसऱ्याच कारणासाठी कोलोरॅडोला जाणार होती.

त्याला आशा होती की त्याची मुलगी एलिझा जेन तिथे असेल.

क्लारा, पुन्हा एकदा तिला आपल्या मुलीचा सुंदर चेहरा पाहायचा होता.



क्लाराला वेगवेगळ्या गुलाम मालकांना अनेक वेळा विकण्यात आले.

ती व्हर्जिनिया, कैंटकी, कॅन्सस आणि मिसूरी येथे राहिली होती.

पंचवीस वर्षांपूर्वी केंटकीमधील मालकाने एलिझा जेनला विकले.

तेव्हा ती फक्त १० वर्षांची होती.

क्लाराने त्याला पुन्हा कधीच पाहिले नाही.

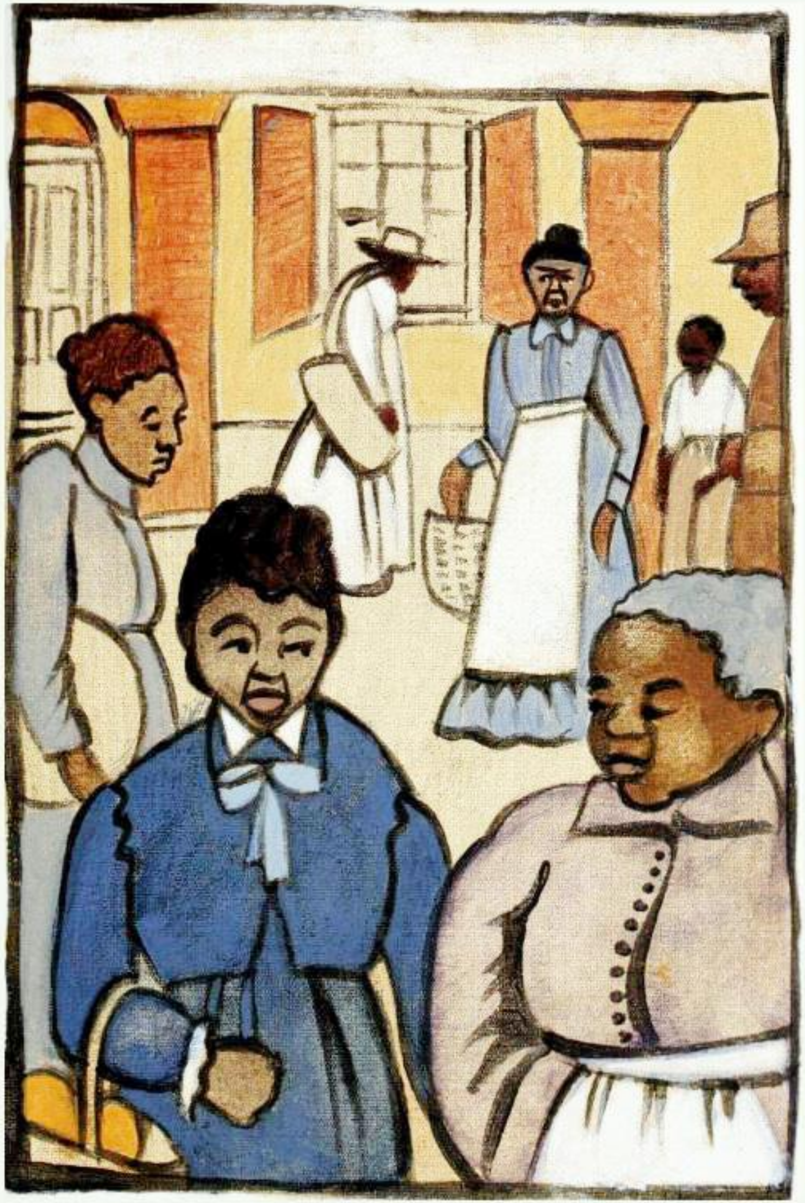
१८५६ मध्ये क्लाराची सुटका होताच, तिने एलिझाचा शोध सुरू केला.

तिने सर्वांना विचारले की त्यांनी त्याच्या मुलीला कुठे पाहिले आहे का.

आपली मुलगी ओळखेल या आशेने ती येणाऱ्या-जाणाऱ्या लोकांच्या चेहऱ्यांकडे एकटक पाहत होती .

तर क्लारा पश्चिमेकडे जात होती.

तिला वाटले की एलिझाचा मालक तिला तिथे घेऊन गेला असावा.





बहुतेक पुरुष कामगार एकटेच जात होते.

काहींनी त्यांच्या पत्नींनाही सोबत आणले होते.

क्लाराने सर्व काही सांभाळले.

दररोज शेकोटीवर जेवण बनवत असे

ती म्हशीचे मांस सुकवण्यासाठी टांगून ठेवत असे.

जेव्हा लोक आजारी पडायचे, तेव्हा क्लारा त्यांच्यावर चहा आणि औषधी वनस्पतींनी उपचार करायची.

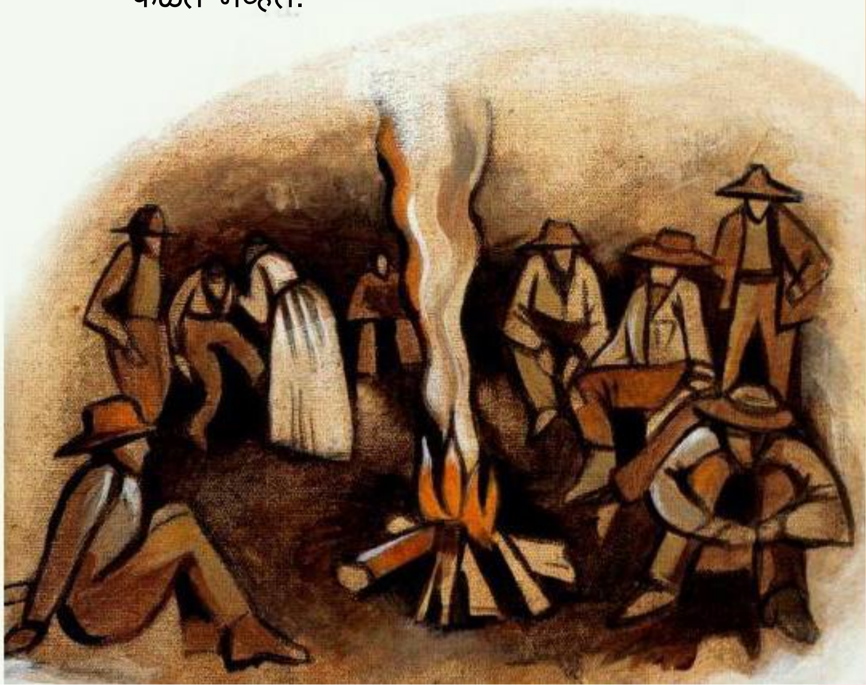
तरीही, त्या पुरुषांना क्लाराला कसे हाताळावे हे कळत नव्हते.

दुसऱ्या दिवशी सकाळी, मोठ्या आरोळ्या आणि बैलांच्या घोरण्यासह, गाड्यांचा ताफा निघाला.

प्रत्येक गाडी तिच्या उंचीपर्यंत मालाने भरलेली होती.

खोदण्यासाठी अवजड यंत्रसामग्री होती.

पिठाची आणि तांदळाची पोती, सफरचंदांच्या टोपल्या, चहाच्या पेट्या होत्या.



क्लाराला गाडीत बसण्याची परवानगी नव्हती.

ती रोज बैलांसोबत फिरायची.

रात्री, गुलामांना मुक्त करावे की नाही यावर त्या पुरुषांनी चर्चा केली.

कुठे झोपणार ?

तिने इतर स्त्रियांसोबत गाड्यांमध्ये झोपावे का ?

किंवा तिने गुरांसोबत बाहेर झोपावे का ?

त्या माणसांना माहीत नव्हते की क्लाराची आई चेरोकी इंडियन होती.

जर त्यांना हे कळले, तर क्लाराची परिस्थिती आणखीनच बिकट होईल.

ती गाडीखाली जमिनीवर
झोपायची.

ती ६८० मैल चालली !

१८५९ मध्ये, वॅगनचा ताफा डेन्व्हर, कोलोरॅडो येथे पोहोचला.

क्लारा थकली होती, पण ती खूप उत्साहित होती.

येथे कोलोरॅडोमध्ये ती स्वतःसाठी एक नवीन आयुष्य सुरू करेल.



## सेंट्रल सिटी, कोलोरॅडो

## १८५९

डेन्व्हरमध्ये सोन्याच्या खाणकामाबद्दल अफवा पसरल्या होत्या

लोक 'सेंट्रल सिटी'ला गोल्ड कंट्रीचे हृदय म्हणत असत.

पण डेन्व्हर हे 'मध्यवर्ती शहर' असण्यापासून खूप दूर होते.

तिथे पोहोचण्यासाठी डोंगराळ रस्त्यांवरून दोन आठवड्यांचा, ४० मैलांचा धोकादायक प्रवास करावा लागला.

तिथे पोहोचण्याचा एकमेव मार्ग बसनेच होता.

पण कृष्णवर्णीय लोकांना सार्वजनिक बसमध्ये प्रवेश दिला जात नव्हता.

क्लाराकडे खाजगी गाडी परवडण्याइतके पैसे नव्हते.

पण तिने आपण ड्रायव्हरची मोलकरीण असल्याचे कारण सांगितले.

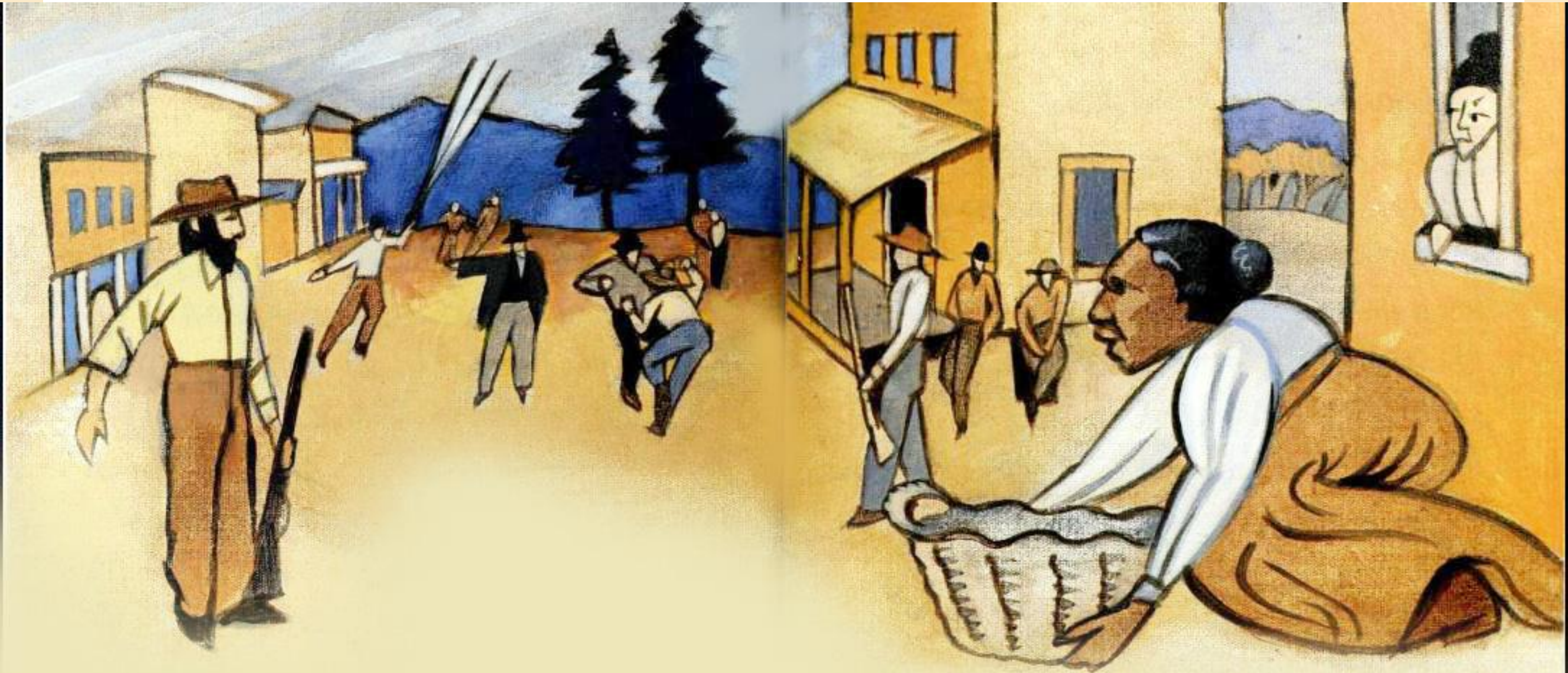
तिने ड्रायव्हरला प्रवासाचे पैसे दिले होते हे कोणालाच माहीत नव्हते.

ती कायद्याचे उल्लंघन करत होती.

ती तुरुंगात जाऊ शकली असती.

सुदैवाने, क्लारा आणि तिची कपडे धुण्याची बादली त्यांच्या नियोजित ठिकाणी सुखरूप पोहोचल्या.





सेंट लुईसचे धक्के गर्दीने भरलेले आणि गोंगाटमय होते.

पण ते कोलोरॅडोच्या 'सेंट्रल सिटी' पेक्षा खूपच शांत होते.

"मध्य शहरा"तील खाण कामगार बंदुका बाळगत असत.

रस्त्याच्या कोपऱ्यांवर लोकांमध्ये झटापट होत असे.

आरडाओरडा आणि गोळीबाराच्या आवाजात रात्री झोपणे अवघड होते.

सोन्याच्या शोधाने लोकांना थोडे वेड लावले होते.

तरीही, क्लारा तिथे असल्यामुळे खूप आनंदी होती.

काही दिवसांतच तिने स्वतःचे दुकान उघडले.

क्लारा कोलोरॅडोमध्ये कपडे धुण्याचा व्यवसाय चालवत असे.

इतकी वर्षे गुलामासारखं काम केल्यावर, क्लारा एक उत्कृष्ट कपडे धुण्याची कामगार बनली होती.

सोन्याच्या खाणीत काम करणारे मजूर आपले कपडे धुण्यासाठी तिच्याकडे आणत असत.

प्रत्येक शर्टमागे ५० सेंट कमवू लागली .

त्या काळी ती खूप मोठी रक्कम होती.

१८५९ साली, ५० सेंटमध्ये पाच पाव विकत घेता येत होते.

क्लारा लवकरच आपल्या कमाईतून अधिक पैसे कमवायला शिकली.

डेन्व्हर, बोल्डर आणि आयडाहो स्प्रिंग्स येथे जमीन खरेदी केली.

तिने 'मध्य शहरात' सात घरे विकत घेतली.

काही वर्षांतच, तो १०,००० डॉलर्स किमतीची जमीन आणि पैशांची  मालक झाली.

आता क्लारा ब्राउन श्रीमंत झाली होती.

तरीही, ती रोज एलिझा जेनच्या बातमीची वाट पाहत असे.



सेंट्रल सिटीमध्ये एलिझा जेनबद्दल कोणालाच माहिती नव्हती.

क्लाराची मैत्रीण बेकीलाही काहीच कल्पना नव्हती.

पण जगातली सगळी संपत्तीसुद्धा क्लाराला आपल्या मुलीला पुन्हा भेटण्याचा आनंद देऊ शकली नाही.

क्लारा कोलोरॅडोमध्ये राहत असताना, गृहयुद्ध सुरू झाले होते.

दक्षिणेकडील राज्यांतील लोकांना गुलामांना मुक्त करायचे नव्हते.

उत्तरेकडील राज्यांतील लोकांना गुलामगिरी संपुष्टात यावी असे वाटत होते.

दोन्ही बाजूंचे सैनिक चार वर्षे लढले.

१८६५ मध्ये युद्ध संपले

त्यानंतर लवकरच सर्व गुलामांना मुक्त करण्यात आले.

क्लाराने आपल्या मुलीला पुन्हा एकदा शोधायचे ठरवले.



ती कैंटकीला गेली.

एलिझा जेनचा जन्म तिथे गुलाम म्हणून झाला.

क्लाराला आशा होती की तिची मुलगी तिथे असेल.



**केंटकी**

**१८६६**

क्लाराने तिचे कपडे बांधले आणि केंटकीला परत जाण्यासाठी लांबचा प्रवास सुरू केला.

तिथे आता सगळं काही बदललं होतं.

गृहयुद्धाने घरे आणि कुटुंबे उद्ध्वस्त केली होती.

अनेक मोठे मळे नष्ट झाले.

जे गुलाम होते त्यांना आता काम कुठे मिळेल हे माहीत नव्हते

त्याच्याकडे घरही नव्हते आणि पैसेही नव्हते.

त्यांपैकी काही जण छावण्यांमध्ये राहत होते आणि आपल्या भविष्याबद्दल चिंतेत होते.

क्लारा अनेक मुक्त झालेल्या गुलामांना भेटली.

त्याने त्या सर्वांना विचारले की, एलिझा जेन नावाच्या स्त्रीला ते ओळखतात का.

तिने एका शहरातून दुसऱ्या शहरात प्रवास केला.

ती एका छावणीतून दुसऱ्या छावणीत गेली.

पण तिला आपल्या मुलीचा कोणताही मागमूस सापडला नाही.



क्लाराला खूप एकटे वाटत होते.

एलिझाबद्दल काहीच बातमी न मिळाल्याने तिचे मन खचले होते.

आयुष्यभर क्लाराचा असा विश्वास होता की, देव तिला कठीण काळात मदत करतो.

म्हणून तिने देवाला विचारले की तिने काय करावे.

क्लाराच्या प्रार्थनेने तिला नवीन संसार सुरू करण्याची प्रेरणा दिली.

ते क्लारा आणि एलिझासारख्या लोकांचे कुटुंब असेल.

त्यामध्ये असे लोक असतील ज्यांना त्यांचे आईवडील किंवा त्यांची मुले सापडली नाहीत.



क्लाराने तिचे पैसे मोजले.

तिने  नुकत्याच मुक्त झालेल्या २६ गुलामांना आपल्यासोबत कोलोरॅडोला परत आणले

त्यांपैकी काही जण तिचे नातेवाईक होते.

पण त्यातील बहुतेक जण अनोळखी होते.



क्लाराच्या नेतृत्वाखाली, तिचे नवीन 'कुटुंब' बैलगाड्यांच्या ताफ्यातून पश्चिमेकडे निघाले.

या वेळी सर्वांचे भाडे दिले गेले आणि सर्वजण डब्यांमध्ये चढले.

कोणीही चालत नव्हते.

१८६० मध्ये, संपूर्ण डेन्व्हरमध्ये फक्त २३ कृष्णवर्णीय लोक होते.

बरोबर सहा वर्षांनंतर, क्लारा तिच्या २६ लोकांच्या 'कुटुंबाला' तिथे घेऊन आली.

त्या मुक्त झालेल्या गुलामांची बातमी वर्तमानपत्रांमध्ये प्रसिद्ध झाली.

वृत्तपत्रांनी असे वृत्त दिले की गुलाम गात आणि नाचत कोलोरॅडोमध्ये आले.

क्लाराने प्रत्येक व्यक्तीला एक घर किंवा जमिनीचा तुकडा दिला.

तिने त्यांना स्वतःचा व्यवसाय कसा सुरू करायचा हे शिकवले.

त्यानंतर, तिच्या कुटुंबीयांनी एलिझा जेनबद्दल इतर लोकांकडून चौकशी केली.



पण काही वर्षांतच क्लाराने तिचे सर्व पैसे गमावले.

काही चोर व्यापाऱ्यांनीही तिला फसवले.

पुरामध्ये तिने आपली काही जमीनही गमावली.

तरीही तिला श्रीमंत असल्यासारखे वाटत होते.

अनेक लोकांनी तिच्या पैशाने एक नवीन, स्वतंत्र जीवन सुरू केले .

पण क्लारा आता म्हातारी होत होती.

आता तिला स्वतःची काळजी घेण्यासाठी पैशांची गरज होती.

जेव्हा ते स्थायिक वृद्ध झाले, तेव्हा कोलोरॅडो राज्याने त्यांना त्यांच्या कामासाठी आणि जमीन वसवल्याबद्दल पैसे दिले

या पैशाला पेन्शन म्हटले जात असे.



१८६५ पूर्वी, कोलोरॅडोमध्ये स्थायिक होणारी कोणतीही व्यक्ती अधिकृत रहिवासी  मानली जात असे.

१८५९ मध्ये तिथे आली.

पण जेव्हा त्याने आपली पेन्शन घ्यायला गेली, तेव्हा त्याला काही विचित्र नियम आढळले.

कोणताही अधिकृत प्रवर्तक श्वेतवर्णीय असणे बंधनकारक होते.

आणि कोणताही अधिकृत प्रवर्तक पुरुष असणे बंधनकारक होते.

एका कृष्णवर्णीय महिलेला पायनियर पेन्शन मिळू शकत नव्हते.

क्लारा तिच्या दयाळूपणासाठी प्रसिद्ध होती.

ती  नेहमी लोकांना, विशेषतः भुकेल्या किंवा आजारी लोकांना मदत करायची .

किंवा ज्यांना त्यांच्या त्वचेच्या रंगामुळे वाईट वागणूक दिली गेली.

सर्वजण तिला 'आंटी' क्लारा ब्राउन म्हणत.

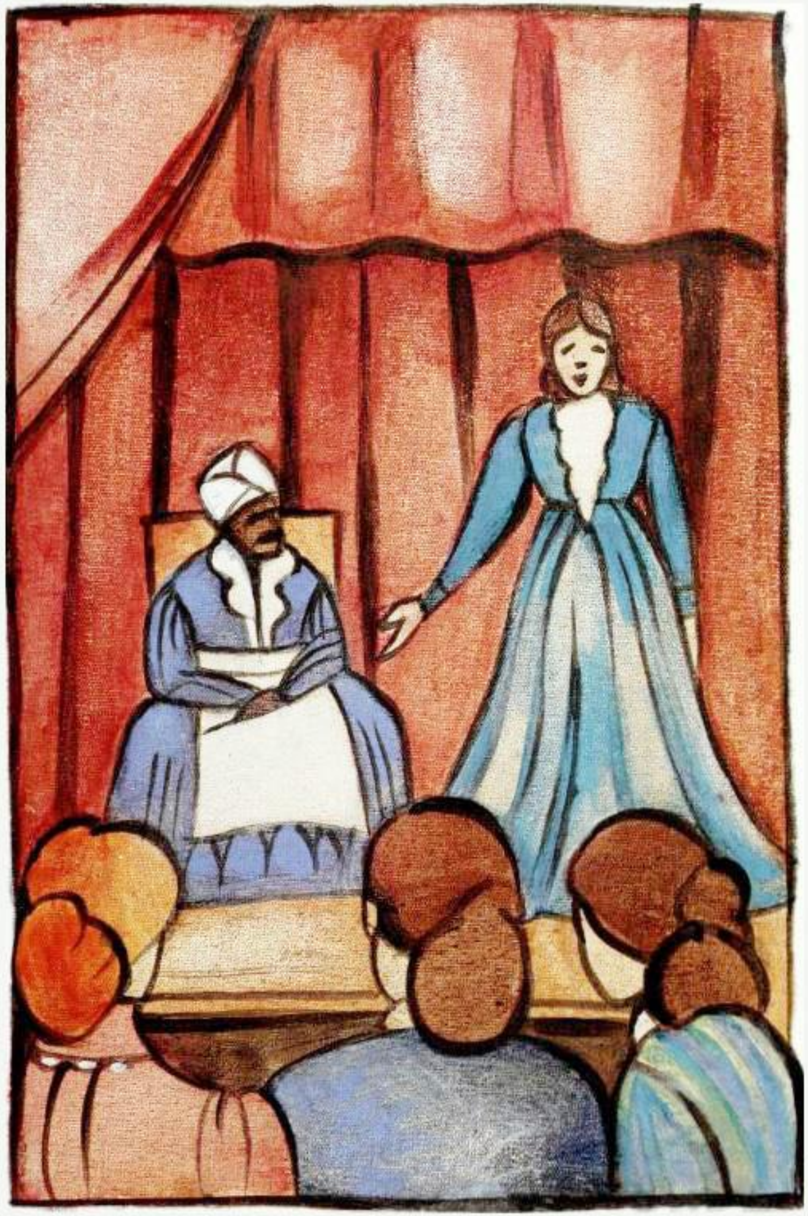
पण ह्या वेळी क्लाराने लोकांकडे मदत मागितली.

क्लारा तिच्या मैत्रिणींशी बोलली.

लोकांना वाटत होते की क्लाराने तिथे कोलोरॅडोमधील इतर कोणत्याही खाणकामगाराप्रमाणेच काम केले होते.

मग लोकांनी वर्तमानपत्रांना पत्रे लिहिली.

त्याने सिटी हॉलमध्ये क्लाराच्या समस्येबद्दल भाषणे दिली.



त्यानंतर नियम बदलण्यात आले.

आंटी क्लारा ब्राउन या कोलोरॅडोच्या पहिल्या अधिकृत अश्वेत अग्रणी बनल्या.

तिला तिच्या खऱ्या हक्काची पेन्शन मिळाली.





**काउन्सिल ब्लफ्स, आयोवा**

**१८८३**

जेव्हा क्लारा ८० वर्षांची होती, तेव्हा तिला तिची जुनी मैत्रीण बेकी जॉन्सनकडून एक पत्र मिळाले.

बेकी आयोवामध्ये स्थायिक झाली

हळूहळू क्लारा आंधळी होत होती.

बेकीचे पत्र वाचण्यासाठी तिला डोळ्यांवर ताण द्यावा लागला.



बेकी पोस्ट ऑफिसमध्ये एका महिलेला भेटली. जिचे नाव एलिझा जेन होते.

ती गुलाम होती.

जेव्हा ती १० किंवा ११ वर्षांची होती, तेव्हा ती तिच्या आईपासून वेगळी झाली.

क्लाराचे हृदय क्षणभर थांबले.

ती त्याची मुलगी असू शकते का ?

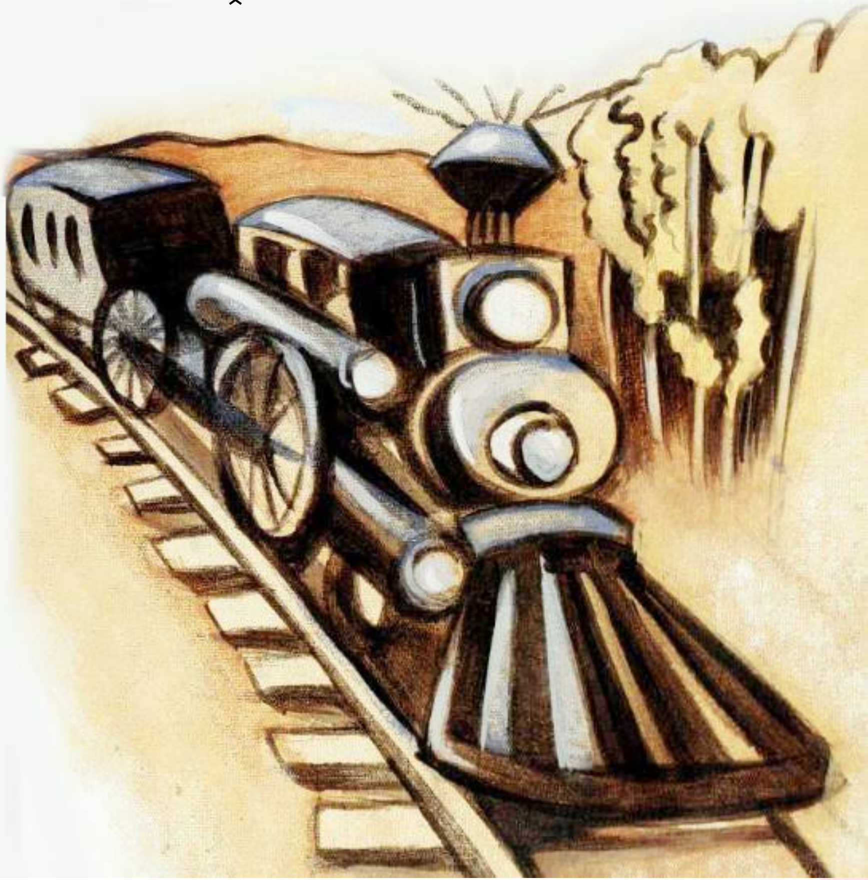
"तात्काळ या," बेकीने पत्रात लिहिले होते.

पण क्लाराकडे प्रवासासाठी पुरेसे पैसे नव्हते.

क्लाराच्या मैत्रिणींनी बातमी ऐकली.

तिने आपल्या प्रवासासाठी पैसे जमा करण्याकरिता वृत्तपत्रात लेख लिहिले आणि एका स्नेहभोजनाचे आयोजन केले.

मग वसंत ऋतूच्या सुरुवातीला, क्लारा आयोवाला जाणाऱ्या ट्रेन मध्ये बसली.






वाटेत, तिच्या मनात पन्नास वर्षांपूर्वीच्या कैंटकीच्या आठवणी ताज्या होत होत्या.

जी गुलाबी रंगाचा ड्रेस घालून लिलावासाठी मंचावर उभी होती.

एलिझा जेन इतकी घाबरली होती की तिला गर्दीसमोरच उलट्या झाल्या.

यामुळे तिच्या मालकाला खूप राग आला.

कारण जर ती आजारी दिसली असती, तर मालकांना तिच्यासाठी कमी पैसे मिळाले असते.

क्लाराला त्या सर्व गोऱ्या लोकांना दूर ढकलून रंगमंचावर पोहोचायचे होते.

तिला आपल्या लहान मुलीला परत हिसकावून घेऊन हृदयाशी कवटाळायचे होते.

त्याऐवजी एलिझा जेनला विकण्यात आले.

शेतीची अवजारे, फर्निचर आणि इतर गुलामांसोबत एका गाडीवर चढवण्यात आले.

क्लारा आणि एलिझाला शेवटची मिठी मारायची संधीसुद्धा मिळाली नाही.

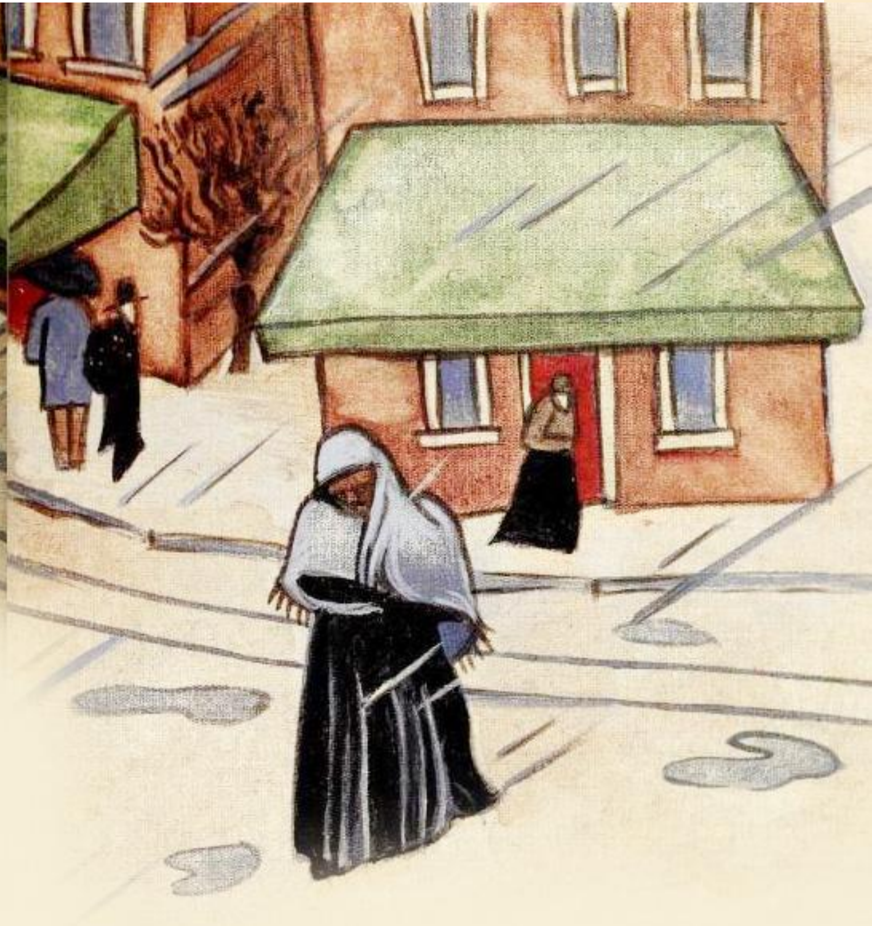


क्लाराची ट्रेन काउन्सिल ब्लफ्सला पोहोचली.

तिथे क्लारा सेकंड स्ट्रीटला जाणाऱ्या ट्रॉलीमध्ये क्लारा जशी जशी तिच्या थांब्याच्या जवळ पोहोचत होती, तसतसे तिच्या हृदयाचे ठोके अधिक जलद होऊ लागले.

क्लारा अस्वस्थ आहे हे इतर सर्व प्रवाशांना दिसत होते.

प्रवाशांनी क्लारा योग्य थांब्यावर उतरेल याची खात्री केली.



जेव्हा क्लारा ट्रॉलीमधून उतरली, तेव्हा मार्च महिन्याचा जोरदार वारा वाहत होता.

थंड वाऱ्यामुळे तिचे डोळे मिटू लागले.



रस्त्यावरील पाण्याच्या डबक्यातून एक उंच , सावळी स्त्री तिच्या दिशेने धावत येताना पाहिली.

अचानक क्लाराला भीती वाटली.

जर ती तिच्या मुलीला ओळखू शकली नाही तर?

कितीतरी वर्षे लोटून गेली होती, कितीतरी वर्षे!

धावणारी स्त्री हळू झाली आणि मग ती क्लाराच्या जवळ आली.

सुरुवातीला क्लाराला फक्त तिचे नाक आणि हास्य दिसत होते.

त्या स्त्रीने लाजत लाजत आणखी एक पाऊल पुढे टाकले.

तोपर्यंत क्लारा त्या स्त्रीच्या खूप जवळ आली होती आणि तिला स्वतःच्या डोळ्यांनी जवळून पाहू शकत होती.

तेच गोड तपकिरी डोळे होते जे क्लारा कधीच विसरली नव्हती.

तिचे हृदय धडधडू लागले.

शंभर वर्षांनंतरही, ती आपल्या लहान मुलीला कुठेही ओळखू शकली असती.

क्लाराने आपले हात पसरले.

एलिझा जेनने क्लाराला मिठी मारली.

क्लाराला आता आपण जगातील सर्वात श्रीमंत स्त्री आहोत असे वाटत होते.

तिने पुन्हा आपली मुलगी, एलिझा जेन हिला आपल्या बाहूंत घेतले होते.

आणि ह्या वेळी ती तिला कधीच जाऊ देणार नाही.



## अंतिम शब्द



ऑगस्ट १८८५ मध्ये, पायनियर असोसिएशनच्या एकमेव महिला सदस्य, आंटी क्लारा ब्राउन यांच्यासाठी डेन्व्हरमध्ये एका मेजवानीचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यांचे अभिनंदन करण्यासाठी शेकडो लोक आले होते: एकेकाळी गुलाम बाळगणारे व्यापारी, श्रीमंत जमीनदार, जुने मित्र, अगदी डेन्व्हरचे महापौरसुद्धा.

पण एका घटनेमुळे क्लारासाठी हा क्षण सर्वात आनंदाचा ठरला. एलिझा जेन तिच्या आईला भेटून कोलोरॅडोला राहायला आली होती. जेव्हा क्लारा तिच्या व्हीलचेअरमध्ये बसून तिचा पायनियर पुरस्कार स्वीकारत होती, तेव्हा एलिझा जेन एका बाजूला आणि क्लाराची नात दुसऱ्या बाजूला उभी होती.

दोन महिन्यांनंतर, वयाच्या जवळपास ८३ व्या वर्षी , आंटी क्लारा ब्राउन डेन्व्हरमधील त्यांच्या लहानशा पांढऱ्या घरात मरण पावल्या. अनेक लोक त्यांच्यावर प्रेम करत होते. ते सर्वजण त्यांच्या पलंगाभोवती आळीपाळीने गाणी म्हणत असत – कारण सर्वांना उभे राहायला पुरेशी जागा नव्हती.

## महत्त्वाच्या तारखा

१८०२— व्हर्जिनियामध्ये क्लाराचा जन्म गुलामगिरीत झाला.
(तिच्या जन्मतारखेबद्दल निश्चित माहिती नाही.)

१८०५— केंटकीमध्ये जॉर्ज ब्राउन नावाच्या माणसाला गुलाम म्हणून विकण्यात आले.

१८२०— सहकारी गुलाम रिचर्ड ब्राउनशी विवाह केला.

१८२६— मुलगी एलिझा जेनचा जन्म

१८३६— एलिझा जेन दुसऱ्या मालकाला विकण्यात आली.

१८५६— क्लाराने पैसे देऊन स्वतःची सुटका करून घेतली

१८५९— कोलोरॅडोमध्ये आगमन

१८५९-१८६५— जमीन खरेदी करून अमाप संपत्ती कमावली.

१८६५— एलिझा जेनच्या शोधात केंटकीला गेले.

१८६६— मुक्त केलेल्या गुलामांना कोलोरॅडोमध्ये आणले.

१८८१— केंटकीमध्ये पायनियर पेन्शन मिळाले

१८८३— एलिझा जेनसोबत पुन्हा एकत्र येते

१८८५— डेन्व्हरमध्ये आंटी क्लारा ब्राउन यांच्या सन्मानार्थ एक मेजवानी आयोजित करण्यात आली होती.

१८८५— कोलोरॅडोमध्ये आंटी क्लारा ब्राउन यांचे निधन झाले.